

Bibliografia

Mari Karmen Garmendia

ABBADIE, M. eta beste, *La educación preescolar. Teoría y práctica*, Ed. Cincel-Kapelusz, Madrid, 1980. Frantsesez: *Pédagogie de l'école maternelle*, 1973.

Teoria eta pratika lotuz burututako liburua da hau. Zenbait berezilari-
riren lanek osatzen dute, eta Eskolaurre inguruan dabilzan irakasleentzat
oso gomendagarria da. Ama-hizkuntzari eta bigarren hizkuntzari eskainitako
orrialdeak oso interesgarriak dira eta irakurtzeko atseginak .

AGIRRESAROBÉ, Karmele eta beste, *El lenguaje en Preescolar y Ciclo Preparatorio castellano-vasco*, Serie Preescolar, n.º 6, MEC, Madrid, 1978.

Irakasle askok esku artean erabili duen liburua da hau. Azken hiru
urte hauetako hizkuntz programazio gehienak, bertan eskaintzen den ma-
terialean oinarritu dituzte ikastola askok eta laster gáinditua izango bada
ere, oraindik baliagarria da.

ASKOREN ARTEAN, *Gure ikastola*, Jakin sorta, 6, Arantzazu, 1972.

Ikastolen mugimendua pertsona askoren artean aztertua emana da he-
men. Ikastolen historia inoiz idazten bada, kontutan hartu beharreko do-
kumentua da noski. Eta hori bakarrik ez. Ikastolaren berri ikasi nahi due-
nak entsegu hau irakur dezala, historia ez-ezik gaurko zenbait arazoren
aurrenengo planteamenduak bertan aurki ditzakeenez.

ATUTXA, Karmele eta beste, *Bilingüismo y biculturalismo*, Ed. CEAC, Barcelona, 1978.

Bartzelonako Unibertsitateak 1976. urtean Tarragonan antolatu zuen
elebitasun eta bikulturtasunari buruzko Symposium-eko lanen bildumak
osatzen du liburu hau. Bada bertan zenbait lan interesgarri; adibidez, K.

Atutxaren «Problemática psicopedagógica del bilingüismo en el País Vasco», R. Ll. Ninyoles-en «Las lenguas en el ámbito español», M. Siguán-en «Bilingüismo y personalidad» eta Mercé Roc-en «Los problemas escolares de los niños inmigrantes en Francia».

FISHMAN, J., *Sociología del lenguaje*, Ed. Cátedra, Madrid, 1979.

Ingelesez *The Sociology of Language* izenez argitaratutako obraren itzulpena da hau. Hizkuntz arazoak eta soziologia aztertzen arituak Fishman-en izena ezaguna du dudarik gabe. Liburu honi buruz esan dezagun soziolinguistikaren alorrean sartu nahi duenak guztiz beharrezko duela irakurtzea. Bukacran bibliografia luze eta zabala dakar, oso espezializatua, bainan gai honetan sakondu nahi duenarentzat interesgarria.

LANCHEC, J. Y., *Psycholinguistique et pédagogie des langues*, P.U.F., 1976.

Lanchec irakasleak liburu honetan hizkuntza bat irakasteko beharrezko diren baldintza teorikoak azaldu ditu, baina horretan bakarrik gelditu gabe, hizkuntz irakaskuntzan gaurko egunean ohizko diren metodoen azterketa, elebitasuna, bigarren hizkuntza ebaluatzeko zenbait teknika eta bibliografia zabal (269 liburu) eta sailkatua eskaini ditu. Hizkuntz irakasle denak derrigorrez irakurri behar du.

LASA, Fr. J. I., *Sobre la enseñanza primaria en el País Vasco*. Col. Añamendi, n.º 57, San Sebastián, 1968.

Ez da behar hainbat ezagutzen irakasle artean Aita Lasak idatzitako hau. Gure herriko irakaskintza zer izan den jakiten hasteko informazio iturri ona. Hizkuntzaren arazoak kezkatuak dabilenak zenbait dokumentu interesgarriren berri aurkituko du bertan.

LASA, M., «Euskal Herriko irakaskuntza elebiduna antolatzeke oinarrizko ideia batzu» in: *Jakin*, 7, 1978.

Gaur eta hemen irakaskuntza elebidunak aukeratu behar duen eredurako bidea urratzen saiatzen da M. Lasa lan honetan, horretarako zenbait ideia azalduz Mackey irakaslearen eskutik. Guztiz lan interesgarri eta irakurgarria ikastolak bizi duen egoera larria aztertzeke gogoeta sakonak dakartzanez.

MACKEY, W., *Bilinguisme et contact des langues*, Ed. Klincksieck, Paris, 1976.

Québec-en irakasle eta elebitasunari buruzko ikerketan aintzindari den W. Mackey-ren liburu hau ezin aipatu gabe utzi. Bostehun orri luzetan zehar elebitasunak sor ditzakeen arazoak ez-ezik soluziobideak ere aurkezten saiatu da Mackey irakaslea. Zorritzarrez, gure artean ez daude behar adina hedatuak beraren iritziak eta, horrexegatik, biziki gomendatzen dugu lan honen irakurketa arretatsua.

NINYOLES, R. Ll., *Idioma y poder social*, Ed. Tecnos, Madrid, 1976.

Irakasle valentziar honen idatzitako lan guztien artean gurean ezagunena hauxe da. Bertan, diglosia kontzeptuaren definizioak zehaztetik hasi eta hizkuntza normalizatuaren baldintzak aztertzeraino iritsi da Ninyoles.

Labur esanda, soziolinguistikaren oinarritzko ideiak hor azaltzen dira, zenbait puntutan katalan hizkuntza aztergai eta erreferentzia gisa harturik gainera.

SANCHEZ CARRION, J. M.^a eta beste, *La problemática del bilingüismo en el estado español*, I.C.E., Leioa, 1980.

Zarautzen 1979ko maiatzean ospatu ziren Elebitasunari buruzko Jardunaldietako lanen bilduma da liburu hau. Catalunya, Galizia eta Euskal Herriko zenbait irakasle eta ikertzailek aurkezturiko txostenak irakur daitezke, baina elebitasuna ez eskola mailan bakarrik, baizik eta fenomeno zabalago bezala ere azterturik.

SIADeco-EUSKALTZAINDIA, *Hizkuntz borroka Euskadin*, Ediciones Vascas argitaletxea, 1979.

Euskaltzaindiaren babesean eta Lan Kide Aurrezkiaren laguntzaz, Siadecok burutu zuen euskararen azterketa soziolinguistikoaren laburpena da hau. Euskararen inguruan dabilenak ezagutu behar du, gure hizkuntzaren historia, oraina eta etorkizuna izan daitekeen horri buruzko daturik zehatzetakoak bertan daudelako.

SIGUAN, Miguel eta beste, *Bilingüisme i educació*, Ed. Teide, Barcelona, 1976.

1975eko apirillean Palman Bartzelonako Unibertsitateak antolatu zuen «Seminari de Bilingüisme»ko lanak bildu dituzte liburu honetan. Batzar hartan, Siguan irakaslea bera, Marta Mata, Renzo Titone, André Tabouret-Keller eta Catalunya, Galizia eta Euskal Herriko zenbait irakasle bildu ziren. Bada liburuxka honetan, guztira 152 orrialde, irakurtzea merezi duen zenbait lan, batez ere irakasleek.

STERN, H. H., *L'enseignement des langues et l'écolier*, Institut de l'Unesco pour l'éducation, Hamburg, 1971.

Haurren hizkuntz irakaskintzako berezilariak bildu zituen Unescok 1966an Hamburg-en. Batzar hartan aztertutako gaien eta irakurritako txostenen bilduma Stern irakasleak egin zuen atal hauetan: *Orientabide orokorrak*, *Zenbait proiektu*, *Hizkuntzalaritza eta pedagogi ikerketa* eta, azkenik, *Ikerketarako gida*.

Liburua argitaratu zenetik urte batzuk igaro badira ere, bertako iritzi asko guretzat oraindik ezezagunak dira, zoritxarrez.

TABOURET-KELLER, Andrée, «Plurilingüismo e interferencias» in: *La lingüística*, dir. A. MARTINET, Ed. Anagrama, Barcelona, 1975. Francesez: *La linguistique, Guide Alphabétique*.

Hizkuntzen arteko interferentziaz jabetzen hasteko oso egokia da Tabouret-Keller irakaslearen lan hau, eta baita ere elebitasun moeta desberdinez ohartzeko. Interferentziaz dagokien puntua Martinet-en «lengoiaren artikulazio bikoitza» deituriko teoriaren baitan aztertu du; irakurleak, teoria hori zertan datzan ez badaki, lana irakurtzen hasi aurretik «artikulazio bikoitzaz» jabetza onerako izango du.

TABOURET-KELLER, Andrée, «Où commence le bilinguisme?» in: MARTINET, Jeanne, *De la théorie linguistique à l'enseignement de la langue*, P.U.F., 1974.

Zer da elebitasuna eta non hasten da elebitasuna galderei crantzuten saiatu da Tabouret-Keller, teoriaren ondoan errcalitateak eskaintzen dizkigun egoera eta arazo bereziak aztertuz, batez ere elebidun gizarteetako eskoletan. Batez ere irakasleentzako interesgarria.

TITONE, Renzo, *Bilingüismo y educación*, Ed. Fontanella, Barcelona, 1976. Frantsesez: *Le bilinguisme précoce*, 1974.

Dударик eta zalantzarik gabe irakurri beharrekoa. Gu bezala elebidun egoera batean murgildurik dabilen irakasleak hitzez hitz ezagutu beharrekoa. Horrekin guztia esana dago.

TITONE, Renzo, *Bilingües a los tres años*, Ed. Kapelusz, 1976.

Aurreko liburuaren azken atalak eta beste zenbait craskinek osatzen dute liburuska hau. Bigarren hizkuntzaren irakaskintzan ari den irakasleak hizkuntzaren didaktika alorrean laguntzailerik onena izango du. Gehiago esango genuke oraindik: eskola eta ikastoletan bigarren hizkuntzaren irakasle den guztiak derrigorrez ikasi eta aplikatu beharrekoa.

TITONE, Renzo, *Psicología aplicada*, Ed. Kapelusz, 1976.

Aurreko bi liburuak eta honek elkar osatzen dute. Lehenengo bietan elebitasunari buruzko informazio ugari eta didaktikari buruzko iritzi ezin hobeak azaltzen ditu Titonek. Honako honetan berriz, bigarren hizkuntzaren lorpena ez-ezik, ama-hizkuntzarena ere aztertzen du. Patxadaz irakurtzekoa da gaiaren sakontasunak hala eskatzen duelako.